

Aug. - Sept. 1929 și Octombrie

SOLIDARITATEA

ORGANUL ASOCIAȚIEI CORPULUI DIDACTIC
DIN JUDEȚUL SOROCA

Publicație din colecția Periodice Naționale Vechi
„Moldavica” Biblioteca Națională a RM

Soroca tip. P. Litvac

Sumar:

Apel	1
Educația fizică în școala primară de Dîm. Bălănescu	2-3
Prin ce mijloace, învățătorul poate forma gustul de cetit la sate de D. Cașu	4-6
O lecție de istorie de Gh. Anghelescu	7-8
O înaltă datorie de Gh. Anghelescu	9-10
Examenul de definitivat de An. Maximciuc	11-12
O atitudine laudabilă	13
Proces-verbal Comisiunii p. consultarea și recomanda- rea cărților de curs primar pe anul 1929-1930 de D. Suveica G. Hrițcu și G. Grigorovici	14-16
Proces-verbal cooperativei școlare din Cot	17-18
Lege pentru modificarea art. 224 din legea inv. primar	18-19
În chestia secției pedagogice	20-22
Organizarea șezătorilor școlare	23
Alte comunicări	28-29
Pagina Băncii	30
Oboseala intelectuală	32

Solidaritatea

Organul Asociației corpului Didactic din Iud. Soroca

Apare lunar sub îngrijirea Comitetului

A p e l

În localul fostei librării a Zemstvei de lângă Tribunal a luat ființă o librărie a corpului didactic asortată cu tot felul de cărți de curs primar și secundar, precum și diferite rechizite școlare.

Dezideratul nostru privitor la librărie s'a tradus în fapt.

Toți colegii au datoria morală de a cumpăra tot ce le trebuie dela sus zisa librărie, pentru că în felul acesta dăm dovadă că luptăm desinteresat pentru interesul nostru și al poporului ce-l educăm.

Prin înființarea acestei librării am pus capăt unei specule nemiloase ce se făcea în această branșă și am putut să realizăm și o ieftinire a acestui material prețios și indispensabil, silind în același timp și pe ceilalți librari din oraș și județ să vândă dacă nu mai ieftin cel puțin pe același preț ca și noi.

Rugăm stăruitor pe toți colegii să dea concursul cuvenit, cumpărând tot ce le trebuie dela librăria corpului didactic, arătând pe această cale că suntem uniți și că voim cu hotărâre nestrămutată ca această operă să continue și să progreseze.

Comitetul

Educație și învățământ.**Educația fizică în școala primară.**

Prin educație fizică a copilului se înțelege organizarea și cultivarea mișcărilor naturale ale acestuia, rezultate din surplusul de energie pe care o posedă. Educația fizică are drept scop stabilirea unui echilibru constant între fizic, intelect și moral.

Trebuie să se țină seamă însă că numai o educație fizică rațională, metodică și bine dozată poate influența în bine asupra dezvoltării normale a întregului organism al copilului și numai dacă vom ține seama de anumite noțiuni de anatomie, fiziologie și psihologie pedagogică, vom putea alcătui programe de gimnastică, menite să corespundă chemării lor.

În învățământul primar, gimnastica are de scop să cuprindă cât mai multă mișcare sistematizată, care să influențeze în mod vădit asupra dezvoltării organelor de mișcare concomitent cu dezvoltarea creierului și a gândirii.

Mijloacele care vor servi spre a face sau completa în acest stadiu educația fizică a copilului vor fi în bună parte formate din jocuri sau exerciții în formă de joc, cari au de scop să desvôle energia, îndemânarea, sângele rece, inițiativa, curagiul, sociabilitatea, etc.

În această directivă se va întrebuința ca materie: simple exerciții de ordine în marș (menite să atragă atenția copilului) acompaniate din când în când de cântece, jocuri de imitație (menite să desvôle atenția), exerciții corective simple (menite să corecteze atitudinile vicioase ale copilului), exerciții de respirație (menite să desvôle cât mai mult cavitatea toracică și să calmeze organismul după eforturile mai energice), diferite exerciții cu mingea, etc.

Educația fizică în școala primară se va preda: în clasă pe timp urât sau friguros și afară, în aer liber, pe timp frumos și calduros. Idealul va fi ca fiecare școală

să fie prevăzută cu o sală de gimnastică înzestrată cu materialul didactic necesar, și un loc de jucat.

În clasa întâia și a doua, orarul trebuie să fie zilnic și să se predea în timp de jumătate de oră, în clasele a treia și a patra minimum de trei ori pe săptămână pe timp de cel mult de trei sferturi de oră. Se vor preda aceleași exerciții și în școalele de fete.

În școale primare rurale cu un singur învățător (învățătoare) gimnastica se poate preda astfel: cu o diviziune neunind cel mult două clase de vârstă apropiată, cum ar fi întâia și a doua, a treia și a patra, etc.

Gimnastica în clasă trebuie făcută în fiecare zi, la diferite reînceperi de studii, și câte puține minute de fiecare dată, obținându-se avantajul îndoit de a recreia spiritul copiilor incapabili încă de o lungă aplicațiune și de a satisface trebuința mișcării așa de naturală la o vârstă tânără.

Ca regulă, se va executa: la începutul fiecărei lecțiuni, după exercițiile de scris, oricând se va crede folositor a se da puțin repaus și la sfârșitul lecțiunei ca pregătire pentru esire.

Gimnastica afară se va preda: după gradul de etate sau clasă, ținând seamă de natură, puterea și îndemânarea elevilor fiecărei clase, să desvolte sentimentul ascultării imediate, să corijeze atitudinile vicioase etc.

Prin educația fizică învățătorul pune primele baze la ceea ce va fi școlarul de mâine, rămânând ca ceilalți profesori de mai târziu, în strânsă unire cu profesorul de educație fizică, să ridice pe acest fundament, edificiul intelectual și moral.

DIMITRIE BĂLANESCU
S o r o c a

Prin ce mijloace, învățătorul poate forma gustul de cetit la sate.

Prin diferite statistice redată în mai multe reviste și ziare se arată prin comparație situația tristă a țării noastre. Nici nu ne vine a crede că putem să ne numărăm printre țările cu cei mai mulți analfabeți, ba încă stăm mai pe jos ca vecinii noștri Bulgari și Sârbi — și cu toate aceste, așa este.

Sus zisele popoare cu toate că au scăpat mai târziu din robia turcească, totuși datorită eforturilor făcute de intelectualii lor și sacrificiilor materiale făcute de fiecare stat în parte au luat cu mult înaintea noastră.

Trist, dar adevărat. Noi ne-am mulțumit să formăm o clasă avută și puțin numeroasă, iar marea majoritate a populației a fost lăsată în întuneric, pare cu intenție spre a fi exploatată.

Dacă pe vremurile acelea erau permise asemenea lucruri astăzi, datorită evoluției sociale nu-i îngăduit nici unui stat de a lăsa cetățenii săi fără lumină. — Ba ceva mai mult acel popor care va cuprinde cât mai mulți știutori de carte va progresa în interior și aceasta va avea și repercursie în afară.

Eram într'un an la un congres general al învățătorilor și acolo doi raportori au arătat cu date precise situația pe provincii a analfabetismului. Acest lucru a făcut să supere pe un Domn Suspus, care a spus că e o rușine să desvălui asemenea lucruri în congres și că va lua măsuri contra acelora, care se ocupă cu așa ceva. — Nu le plăcea adevărul.

Vroiau să fie lăudați și nici decum în mod indirect huliti.

Bieții învățători se străduia să dea situația reală, căutând să arăte că cei de sus nu fac nimic sau ceeace fac e o parodie pe lângă ceeace ar trebui — și cu toate acestea ei se expuneau la cine știe ce neplăceri. Și acum să vedem prin ce mijloace poate să întindă lumina la sate.

I. Formarea gustului de citit din școală, care se continuie și în viața mai târziu. Învățătorul să citească cât se poate de frumos copiilor, orice bucată și mai ales să țină f. mult ca elevii să-și însușească o citire logică și expresivă.

Să-i deprindem din timpul școlii de a citi și cărți în afară de programă. Citirea să fie o necesitate, care să se continue și după terminarea celor 4 clase primare.

Să se organizeze șezători pentru școlari, odată pe săptămână, de obicei Sâmbătă după masă, la școală, unde pe lângă recitări și cântece se vor citi bucăți alese din scriitori consacrați ca: Creangă, Ispirescu, Dulfu etc., de către unul sau doi copii din cei mai mari, iar ceilalți să asculte.

Dacă la sfârșitul șezătorii, unii din copii vor manifesta dorința de a avea o carte ca să citească și acasă, să li se dea. — Aceasta-i o probă, cum că gustul de citit începe a se infiripa.

II. **Bibliotecile.** Fiecare școală să fie înzestrată cu o bibliotecă. Ea va fi formată din cărți bune și folositoare pentru popor. Să nu se trimită la întâmplare de către casa Școalelor sau mai știu ce instituție cărți bune pentru specialiști, iar nicidecum pentru săteni. Se trimit de obicei cărți filozofice, pedagogice, biologice, sociologice etc. și ceva din literatură fără valoare. La ce ar folosi asemenea biblioteci? Să răspundem noi — la nimic. — Cărțile să fie scrise pe înțelesul sătenilor și cu fond nu tocmai greu.

Ele vor fi în mare majoritate de agricultură, horticultură, igienă, literaturi ușoară și bună, sociologie și legislație popularizată. Odată bibliotecile formate, rămâne o a doua problemă plasarea cărților la țărani.

În multe părți, cărțile sunt ținute în dulapuri cu sticlă aranjate frumos ca la expoziție. Nu aceasta e rostul ei. Cu cât o bibliotecă va avea cărțile mai uzate — din cauză că sătenii o folosesc — cu atât e mai bună.

Se vor face șezători cel puțin odată pe lună pentru publicul din sat. Aici pe lângă cântece, poezii cimituri, glume etc., se va

ceti de către învățător bucăți frumoase și interesante din cărți. Sigur la început vor veni puțini dar cu timpul sala va fi neînăpătoare. Dragoste pentru carte se câștigă pe încetul și cu răbdare.

Dacă prin acest lucru nu-i va putea atrage către școală să-și ia cărți în buzunar și să plece dânsul pela șezători făcute de către sătenii toamna și iarna.

Va fi la început un musafiri nepoftit, dar cu timpul va fi căutat. Veți zice că se compromite!? Nici de loc, ba din contră: va câștiga o autoritate morală puternică. Să facem ca vechii apostoli ai neamului care pentru deșteptarea conștiinței naționale, mergeau din bordeu în bordeu și din sat în sat cu desaga cu cărți, împărțind lumină și dragoste de neam și patrie.

III. Cercurile culturale. Cu serbările date constituiesc un mijloc puternic pentru dezvoltarea culturală a poporului.

IV. Căminele. Fiecare comună să-și aibă căminul ei. — Aici vor veni oameni dela orașe, care vor ține conferințe pe înțelesul și folosul țăranilor. Serbări prin care se va căuta să se atragă dragostea săteanului față de cultură.

Tot aici vor mai găsi și un serviciu sanitar, care va îngriji de bolnavi, ștergând astfel din mintea poporului prejudecățile formate despre medici și doctorii.

Căminele să fie înființate cu gânduri curate, nu cum s'a văzut în multe locuri, unde se făcea mai mult politică decât cultură.

V. Cinematograful. Un alt mijloc destul de însemnat mai e și cinematograful. Acesta va contribui în mare măsură la deșteptarea sătenilor, arătând scene din alte țări, unde se face agricultură, horticultură, viticultură etc. sistematic, precum și felul de a se purta și trăi din alte părți.

Dacă statul ar face sacrificii materiale importante pentru cultura poporului său, dacă învățătorii ar mai depune pe altarul patriei, încă un plus de muncă, atunci putem să spunem că sătenii noștri vor fi la același nivel cultural ca și cei din apusul Europei.

D. C A Ș U

O lecție de istorie.

În numărul 5 și 6 a. c. al acestei reviste, în articolul intitulat «Instrucție sau educație?», autorul caută să-și impună părerea ca la lecțiile de istorie să se utilizeze tabloul în timpul povestirii. Să vedem mai întâiu cum trebuie să decurgă o lecție de istorie, căci din însăși procedeul întrebuițat reesă momentul întrebuițării tabloului.

Înainte de a începe lecția, propunătorul își pune la îndemână cretă, hartă, dacă are de arătat ceva, etc.

1. Se face o mică **pregătire** din materialul lecțiilor învățate, stabilindu-se o legătură cât mai apropiată de lecția nouă. Și 2, profitând de această legătură, trecem la **trat-re** lecției, care constă din povestirea ei. Desigur că povestirea va varia după împrejurări, dacă este vorba de o pierdere națională se va întrebuița un ton dureros, dacă este vorba despre o viteză se va povesti cu entuziasm, punându-ne astfel în situația reală de simțire și de fapte. Gesturile exagerate și fără măsură n'au ce căuta, deoarece distrează atenția copilului. Punctul principal într-o lecție de istorie este tonul și însuflețirea propunătorului, căci astfel îl sugestionezi pe elev și te apropii de sufletul său.

Povestirea nu trebuie să fie îmbucățită, ci trebuie să fie integrală. Se face apoi reproducerea povestirii de către copii, prin întrebări, iar dacă elevii sunt bine pregătiți—se poate face complet de ei.

3. Spre a se fixa în mintea copiilor anumite persoane sau fapte din lecția nouă, se face **asocierea** cu alte persoane sau fapte predate în alte lecțiuni, iar din această asociere, trebuie să reiasă **generalizarea** în mod firesc, dacă propunătorul a reușit să captiveze sufletul copilului prin povestirea sa.

4. După aceasta se arată tabloul istoric, care trebuie studiat dinainte de propunător, pentru ca însușirile caracteristice să le redea în povestire, în felul acesta stimulează pe elevi ca să observe aceste însușiri caracteristice cari i-au mișcat în timpul povestirii.

Se poate apoi spune o poezie patriotică în legătură cu lecția, un cântec se poate executa, desen din imaginație etc.

După cum se vede din cele de mai sus, părerea mea este ca tabloul să se arate la sfârșitul lecției. Voiu căuta, în cele ce urmează, să-mi justific această părere.

Povestirea, cum am spus și mai sus, trebuie să fie cât mai sugestivă pentruca elevii în mintea lor să-și cre-eze un spațiu în care să-și imagineze desfășurându-se evenimentele povestite. Și atunci fiind sugestionati, trăesc în mediul închipuit, văd totul, simt și prezentându-le în acel moment un tablou, nu faci altceva decât să-i smulgi din acea viață închipuită unde vede perindându-se evenimentele prin fața minții lor și să-i silești a-ți urmări tabloul. Atenția lor atunci se împrăstie, căci nu mai poate urmări lumea evenimentelor creată prin povestire și formele colorate ale tabloului îl distrează. Întrerupând lecția prin prezentarea tabloului nu lași libertatea elevului a cerceta singur, a scoate, a căuta adevărul singur, desvoltându-și astfel simțul observației, deoarece tu, propunător, îi dai totul de-a gata, fără a-i da posibilitatea lui să-și pună în funcție forțele sufletești.

Pe când utilizând tabloul la sfârșitul lecției, contribui la desvoltarea imaginației elevului, căci dacă povestirea a fost sugestivă ei fără să vrea își crează o lume de imagini unde vede petrecându-se evenimentele povestite. În afară de aceasta el este silit a-și reaminti cele povestite, a cerceta dacă corespund cu cele de pe tablou. Contribuim deci în felul acesta și la desvoltarea memoriei, simțului critic, de observație etc. deoarece punem în funcție toate puterile sale sufletești.

Or, școală activă tocmai aceasta cere: să stabilim un perfect echilibru al forțelor sufletești, iar aceasta se face numai lucrând într-o armonie desăvârșită aceste puteri sufletești.

Dacă vroim deci ca să lucrăm în spiritul nou al școlii active, trebuie ca să utilizăm tablourile istorice la sfârșitul lecției, pentru motivele arătate mai sus.

GH. ANCHELESCU
Inv. Dir. Codreni-Soroca

O înaltă datorie

Astăzi, mai mult ca oricând, pentru a putea lupta contra tuturor obstacolelor ce se interpun în calea vieții, se cere o mare energie fizică și psihică. Din ce în ce cerințele vieții se înmulțesc și pentru a le face față tuturor se cere din partea noastră o muncă cât mai intensă.

Societatea omenească merge spre progres, spre civilizație, iar individul trebuie să fie la înălțimea ei. Și dacă vom compara trecutul cu prezentul, se va vedea o mare deosebire. Viața din trecut era mai simplă, mai modestă, omului nu i se cerea atâta energie, spre a se ridica la nivelul societății din care făcea parte. Astăzi însă, odată cu civilizarea omenirii, odată cu pretenția omului de a se ridica la înălțimea pentru care a fost creat, odată cu drepțurile și cuceririle însușite, în mod natural i se impun o mulțime de obligațiuni și piedici, deci spre a putea străbate calea vieții. Căci la drept vorbind, viața nu este un vis, nu este o părere, o creațiune a simțurilor noastre, după cum afirmă unii filosofi, ci este însăși realitatea lucrului în sine, cum spun alți filosofi, este o luptă, o arenă, unde individul e chemat a dovedi, prin faptele sale, că este demn de numele ce-l poartă și de însușirile cu care este înzestrat.

Pe măsură ce omul progresează, pe măsură ce pătrunde lucrările în esența lor, pe măsură ce-și dă seama de legile ce guvernează această viață, pe măsură ce mintea lui vede dincolo de orizontul minților mediocre, pe măsură ce se cultivă deci, pe ceași măsură se ridică în sfera fericirii. Însăși viața modestă, din punct de vedere material, a iluștrilor învățați ai omenirii — justifică cele afirmate mai sus.

Sunt însă și excepții, astfel partizanii pesimismului, a căror afirmațiuni să nu le luăm în seamă, deoarece numărul lor este cu totul neînsemnat, iar teoriile lor n'au nici o bază științifică, în majoritatea cazurilor, sunt paradoxale. Astăzi toți marii filosofi sunt partizanii optimismului. Munca și năzuințele acestora să ne călăuzească în viață. Nevoile vieții și chiar ale țării cer ca să călcăm

pe urmele acestor oameni, cari și-au sacrificat viața binelui obștesc, închinând-o muncii neîntrerupte însoțite de o mare încredere și speranță. Viața plină de peripecii n'a descurajat pe omul dedicat muncii, ci din contra, i-a oțelit mai tare voința.

Farul de lumină, la care au năzuit să ajungă toți [marii învățați, a fost cucerit numai prin **muncă, încredere și speranță**.

Toți tinerii și chiar mai bătrâni, să fim călăuziți de aceste cuvinte luând drept pildă viața unui Pasteur, Newton, Edison, Arhimede etc. cari, din simpli oameni, au ajuns luminători ai întregii omeniri.

Nimeni în viață nu este în stare a determina ce poate să ajungă un om care muncește, nimeni nu poate îngrădi viitorul cuiva, faptele fiecăruia sunt cântărite de semenii săi și fiecare este răsplătit conform faptelor sale. Acel ce muncește cu cea mai mare încredere și speranță nu se poate ca să nu ajungă culmele fericirii, căci ce este altceva fericirea decât mândria și mulțumirea sufletească care sunt efectul muncii leale? Și atunci, idealul ar fi ca fiecare individ să simtă imboldul intern al muncii sincere și cinstitului.

Dar dorul acesta de muncă intelectuală trebuie dezvoltat, iar primul factor care este răspunzător de lipsa de pregătire pentru viață a viitoarelor generații, este învățătorul. Căci dacă el este un exemplu viu de muncă, de adevăr și dreptate, nu se poate ca aceste virtuți să nu influențeze asupra sufletului care îi este încredințat pentru a-i face educația, atât de necesară în lupta vieții.

Rolul învățătorului deci, nu constă numai în a turna idei în mintea copilului, ci în a-i dezvolta dorul de muncă leală pe toate tărâmurile, în a-l face un amic fidel al muncii, în a-i dezvolta respectul pentru munca cinstită, iar pentru atingerea acestui scop trebuie ca însuși el să fie pasionat de ceea ce propovăduiește.

Din cele spuse până aci, reiese că fericirea sufletului omenească constă în muncă leală, iar datorită oricăruia este a se apropia cât mai mult de acest scop.

Dor-se că tineretul, către care țara își îndreaptă aspirațiunile să fie cât mai pasionat de o înaltă datorie: **munca**.

GH. ANGHELESCU

Inv. dir. șc. Codreni jud. Soroca

Examenul de definitivat

Imi sunt vii încă emoțiunile prin care am trecut în timpul examenului de capacitate. Era natural să fie așa, căci pe deoparte doream să scap de școală cât mai repede (cât de nesuferită îmi părea atunci și cât de dorită acum), pe de altă — de a-mi procura existența prin propriile mele puteri. Ceeace mă aștepta, nu mă gândeam, dar ori și cum, viitorul îmi părea plin de farmec. Mi s-a părea că eram perfect armat, și'n luptă cu viața, victoria mă va încununa. Deci aveam pentru ce să mă entuziazmez.

Sunt în al patrulea an de activitate, într'un sat depărtat, mic și cu populația ignorantă, mistică până la pângărire, plină de prejudecii. În fața cărților rămase încă de la școală îmi aduc aminte de profesorul G. G... care prin atitudinea sa a știut a sădi idealismul în sufletele noastre primitoare.

Iar acum, tot în fața acestor cărți, mă pregătesc pentru examenul de definitivat. Și constat că unele cunoștințe s'au șters din minte, altele au căpătat alt colorit. Trebuie să mărturisesc că depun mai multă muncă pregătindu-mă acum, pe când, la prima vedere, ar părea, că asimilarea cunoștințelor este mai ușoară de cât la școală, prin faptul că lucrez în mod conștient. Realitatea însă spune altceva și după un timp oarecare puterea de învăț începe să se piardă? Sunt devotat al studiilor, dar ce am asimilat trece în al doilea plan, și inteligența încărcată de materia necesară, acum sboară și să înalță cât mai sus posibil, spre progres. Mă preocupă chestiunea, faptul e, că energia depusă în pregătirea pentru examen se pierde în zădar. Să ne lămurim.

Imi pare ciudat, când trebuie să mă pregătesc pentru un lucru scris! O singură întrebare mă face să fiu așa de sceptic. Care examen nu este natural? Cel de capacitate, pe care în urma atâtor ani de muncă sistematică l-am biruit, sau acesta, de definitivat, în urma atâtor ani, când cunoștințele căpătate, încă de pe banca școlii, s'au

spulberat și când voi putea să mă pregătesc în mod pripit și superficial? Care este rostul acestui al doilea examen, care este de fapt tot același, deja trecut

Art. 216 din Regulamentul pentru aplicarea legii învățământului primar zice: Examenul constă din trei probe: o probă scrisă la limba română, o probă orală asupra materiilor principale ale școlii normale și o probă de practică pedagogică.

Tema 1 și 3 mai au un rost. La literatura ori și care poate propăși (dacă are posibilitate) folosind pe lângă «Lamură», (înscris din oficiu este fiecare) și «Solidaritate», lucrări de valoare, curente și vechii, Asemenea și la practică pedagogică. Personalitatea nu lipsește nimănui, deci fiecare ar putea să creeze ceva propriu, original. Proba a doua de este folositoare ori nu este greu de spus. Sunt convins că repetiția materiilor școlii normale n'ar face nici pe unul, cari vor trece examenul de definitiv, nici mai bun învățător, nici mai rău, deci nu este util. Un excelent învățător poate fi slab în materii școlii normale, pentru că nu aceasta este esența datoriilor sale. Fiind recunoscut la examenul de capacitate de a îmbrățișa cariera didactică, un învățător cu titlul provizoriu n'are nevoie de un control peste trei ani. Mai justă dovadă dau procesele verbale întocmite cu ocazia inspecției, la fata locului în momentul activității sale, de cât o interogație în timp de câteva minute.

Personalitatea învățătorului este legată încă și de situația familială. De căde candidatul la examenul de definitiv nu este mare lucru, învățătorii să găsească, dar ce va face familia unui învățător tânăr dacă va cădea sprijinitorul ei? Nu sunt așa de naiv, cum am fost când treceam examenul de capacitate. Acuma însă îmi dau seama foarte bine, că de nu voi avea noroc în la a treia încercare să glumesc, vom fi scos în mod „definitiv” din învățământ în urma examenului de definitiv, și dureroasă va fi situația unui asemenea „definitiv”.

An. MAXIMCIUȚ înv. Cotova

P. S. Revista așteaptă și alte păreri în legătura cu această chestiune.

O atitudine lăudabilă, dar bine meritată. (Un prieten al învățătorilor.)

Îmi amintesc de o scurtă recenzie asupra congresului din Tighina („Dimineața 7 Iulie 1929 pag. 8”), unde se spunea textual: „În primul rând s’a discutat situația matreială a învățătorilor creiată și de faptul nepri-mirii regulate a salariului. Multora nu li s’au achitat nici pe luna Maiu chitanțele—iar pentru luna Iunie majori-tatea. S’au trimis două telegrame: una d-lui ministru al instrucțiunii și altă d-lui ministru de finanțe, pentru dis-punerea grabnică a achitării salariului”.

Nu este congres în care să nu fie discuție pe acea-sta temă.

Și cu drept cuvânt: cu ce trăește învățătorul, dacă nici leafa de mizerie nu i se dă la timp? Poate mai ia pe credit de pe la vre-o prăvălie sau este găzduit, „pe aș-teptate”, dar în ce situație este pus când ceiace trebuie să plătească în Maiu, e silit să achite în Iulie? Lucrurile par astfel făcute încât să ducă la discreditul acestui corp cu atâta idealism.

În legătură cu această chestiune, mă gândesc la noi cei ce primim salarul prin percepția Florești.

Norocul—se vede ne-a slujit așa fel să avem parte de un om al datoriei, în persoana d-lui Alexandru Bogoescu. D-sa a aranjat așa fel lucrurile, încât, cum se primesc chitanțele, le achită fără multă întârziere, scutind pe colegi de a bate pe la ușile percepției. Când n’a avut încasări, a fost special la Sorooca, de unde a luat banii necesari și, trecând prin sate a achitat pe loc—la școală—pe învățători.

Această atențiune pentru corpul nostru, am socotit că nu trebuie trecută cu vederea, exprimându-i mulțu-mirile noastre, cu nădejde că și în viitor vom putea fi la fel serviți.

Dăm acest lucru în revista „Solidaritatea”, spre știința colegilor, că d-nii percepitori cari n’au destulă solitudine pentru învățători, găsesc în D-l Bogoescu un frumos exemplu al datoriei.

Un învățător.

Comisiunea pentru consultarea și recomandarea cărților de curs primar pe anul 1929-1930.

PROCES-VERBAL

Astăzi 9 Iulie, 1929

Noi Dumitru Suveică, Gr. Hrițcu și Gr. Grigorovici, Membrii Comisiei constituite în baza hotărârei adunării g-le a membrilor Asociației învățătorilor jud. Soroca din 23 Iulie a. c. pentru recomandarea celor mai bune manuale didactice, în urma mai multor întruniri și discuțiuni asupra chestiunii arătate mai sus, am căzut de acord că în prezent unicul scop, pe care-l putem urmări în împrejurările actuale, e culegerea informațiilor și materialului necesar. Cu acest scop rugăm pe colegi a se exprima pe paginile revistei noastre «Solidaritatea» în chestie și relativ la cele ce urmează.

I. În împrejurările de astăzi, una din condițiile de mare importanță pentru propășirea învățământului este introducerea în școli a aceluiași și a acelor mai potrivite manuale didactice. Pentru atingerea acestui scop, manualele, ce se vor recomanda, trebuie să fie bine alese și adoptate de învățătorime. Acest lucru s'ar putea face într'un timp mai îndelungat, cu participarea a cât mai multor colegi pricepuți și devotați chestiunii. Hotărârea Adunării g-le de a încredința alegerea manualelor unei comisii restrânse și cu o activitate de scurtă durată e pripită și nu poate avea urmări dorite. Dacă învățătorimea e într'adevăr pătrunsă de necesitatea introducerii manualelor alese, să contribuie și cu munca, pentru ca rezultatele să fie mai utile și plăcute.

D. SUVEICĂ

II. Eu cred că rolul comisiei ar fi să studieze din toate punctele de vedere toate manualele ce sunt folosite de către școli. Dar în forma și situația ei de astăzi, această comisie nu-și poate duce la bun sfârșit rolul ei. Și aceasta, pentru următoarele motive: Mai întâiu, nu dispunem de materialul necesar pentru a

cest scop, las că n'avem nici o statistică după care ne-am orienta cam ce autori să studiem. Apoi și timpul ne este limitat:

Eu cred că comisiunea aceasta ar trebui să fie împărțită în sub comisiuni cari să fie alese de Subsecțiile Asociației, Cercurile Culturale, fie sub altă formă analoagă. Timpul prevăzut pentru acest scop, să fie cel puțin 1 (un) an, după care timp, să se centralizeze rezultatele sau rapoartele subcomisiunilor, Comisiunea studiindu-le, ar putea la rândul ei să-și dea avizul. Numai atunci s'ar putea recomanda cutare sau cutare autor, insistând ca manualele lor cu timpul să fie introduse prin școli.

Comisiunea, ar fi bine să fie desemnată de către Adunarea g-rală și nicidecum de comitetul Asociației. — Alegându-se în acest scop oameni competenți. — Dar în situația ei de astăzi, comisiunea nu poate decât să recomande un număr restrâns de autori, totodată rugând colegii să nu se grăbească a schimba manualele, decât numai acolo, unde **este absolută nevoie**, fie de a se introduce un nou manual sau a se schimba la diferite clase — **Înainte de a fi avut în vedere recomandăția comisiunei**. Și aceasta, pentru două motive: 1) Pentru că această comisiune n'a avut timpul și poate nici calitatea de a studia bine și alte manuale decât cele pe care le recomandă. — și 2) Pentru a nu abuza de prea dese schimbări (având în vedere comisiunea ce propun) și a nu pune în situație pe părinții săraci ai copiilor să-și cumpere mai multe manuale deodată la 2-3 copii, în loc să poată folosi 1 (un) manual la 2-3 copii.

Eu personal din cât am putut studia, apreciez și recomand pe următorii autori:

1) Costescu la cetire și Aritmetică, întrucât acest autor a fost întors și în școala de Aplicație de pe lângă Șc. Normală Soroca, unde și-au făcut studiile cei mai mulți colegi și de a căror metodici se servesc aproape întreg județul. 2. Mai propun pe **Nisipeanu** și Geantă, etc. care țin seama de toate curentele noi. Exemplele le întuește după toate simțurile, ținând seama și de școala activă. Sunt luate aceste exemple din viața de toate zi-

lele a copiilor. 3) Ași mai recomanda la Aritmetică și pe Beiu-Paladi — de și ex.sunt premature și operațiunile amestecate. La Geografia recomand manualul D-lui Biciulescu.

G. HRIȚCU

III. In memoria multora din noi a rămas încă vie trista epocă dă învățătură după metoda literizării sau slovenirei, care din fericire însă a trecut în arhiva istoriei.

Prin evoluție s'au schimbat deja multe metode de predare, cari se schimbă în continuitate, paralel cu viața.

Fiecare metodă se oglindește în manualele didactice contemporane cu ea. Deci și manualele nu rămân aceleași, ci treptat se schimbă. Manualele de ieri, cari se considerau poate ca cele mai bune, nu sunt tocmai potrivite astăzi.

La recomandarea manualelor didactice, trebuie în primul rând de luat în considerație corespunderea lor cerințelor actuale ale vieții. Această condiție este mai importantă decât forma, înfățișarea tehnică, etc., a unui manual. Bune sunt manualele de autori cunoscuți ca: Costescu, M. Beiu-Paladi, Mehedinți, ș. a., dar ele pot fi considerate ca manualele «de ieri», deoarece nu oglesc curențele noi ale școlii de azi.

Astăzi se simte nevoie de manualele autorilor cunoscuți ca luptători pentru ideile noi ale școlii active, cum sunt: M. Biciulescu, I. Nisipeanu ș. a.

Bazat pe referatele comisiunelor de cercetare și recomandare a manualelor la M. I. P. și pe consultarea personală a unor cărți de I. Nisipeanu, cari sunt scrise într'un limbaj clar, ușor înțeles și la noi în Basarabia și întrunesc celelalte condițiuni mai secundare, sunt de părere să fie recomandate manualele de acest autor la toate obiectele de studii ale școlii primare.

Gr. GRIGOROVICI

COPIE**Proces-Verbal**

Astăzi 20 Iunie 1929.

Subsemnații cenzorii ai cooperativei școlare de pe lângă școala primară din satul Cot, com. Japca, jud. So-
roca, în conformitate cu art. 29 din Statutele acestei coo-
perative, am inventariat mărfurile rămase în magazinul
cooperativei și am procedat la încheierea bilanțului general.

B I L A N Ţ U L**AVEREA**

1. Cassa	970 lei
2. Proector	610 "
3. Filme	175 "
4. Marfa din magazie	580 "
In total	2335 "

DATORIILE

1. Capital social	1046 lei
2. Fond filantropic	1 "
3. Donații (pentru mărirea fondului de rezervă)	140 "
4. Depuneri spre fructificare	13,50 "
In total	1300,50 "

Din aceste totaluri rezultă câștigul net anual 1034,50 ,

Din acesta se scad cheltuielile de administra-
trație 457,25 "

In total 577,25 ,

Suma depuse spre fructificare 20%	3 lei
15% fondului de rezervă	86 "
7% consiliului de administrație	35 "
3% " " cenzori	12,25 "
10% deident la capitalul depus	44 "
1/2 ca prima de consum	198,50 "

Cealaltă jumătate		
40% pentru materialul didactic	.	79.50 „
20% abonamente la reviste pentru copii	.	23 „
Restul — fond filantropic	.	96 „

In total 577,25 lei

Tabloul după cum s'au împărțit 7% consiliului de Ad-ție 3% consiliului de cenzori, 10% dobânda, 10% devidente, prima de consum, se găsește la dosarul cooperativei, înregistrat sub No. 13 a. c.

Drept care s'a dresat : est proces-verbal, urmând ca una copie să fie trimisă Centralei — Chișinău.

| ^o edinte s. s. MACIUNEA PETRU
 | Membru s. s. MATEI AGAFIA
 | Secretar s. s. SICINSCHI C-tin

Pentru conformitate
Director An. MAXIMCIUC

COPIE

LEGE

PENTRU

Modificarea art. 224 din legea învățământului primar referitor la încadrarea membrilor Corpului didactic primar din teritoriile alipite.

Art. unic. — Art. 224 din legea învățământului primar din 1924 se modifică precum urmează:

Încadrările membrilor Corpului didactic primar din teritoriile unite, făcute prin dispozițiunile ministeriale No. 112.791 și 118.283 din 1921, înaintările obținute până la 1 Septembrie 1924 pe bază de examene conform legii învățământului primar din Vechiul Regat, precum și verificările făcute în baza art. 224 din legea învățământului

primar din 1924, se confirmă ca legale.

Toți învățătorii, învățătoarele și conducătoarele de grădini de copii din teritoriile unite, numiți sub regimul legilor care au guvernat acele provincii până la Unire, fie că funcționează în teritoriile unite, fie în Vechiul Regat, neîncadrați încă, se vor încadra, după punerea în aplicare a legii de față, precum urmează:

1. Dacă la 1 Septembrie 1924 aveau trei ani de serviciu, sau erau absolvenți ai Șc. normale cu opt clase, aparținând școlii 1922-1923, ca definitiv.

2. Acei cari aveau șase ani de serviciu împliniți, înaintați de gradul II,

3. Învățătorii cu 12 ani împliniți, ca învățători de gradul I.

Toți acei încadrați după această lege se considera încadrați pe ziua de 1 Septembrie 1924 și intra pe aceeași dată sub regimul legii organice a învățământului primar din 1924.

Normaliștii absolvenți din 1914 și anii următori, cari au fost mobilizați, vor fi încadrați socotindu-se timpul pentru încadrare, gradație și pensie de la data când aveau dreptul a fi numiți în învățământ.

Toate drepturile materiale ce decurg din aceste încadrări intra în vigoare de la 1 Ianuarie 1930.

Această lege s'a votat de Adunarea deputaților în ședința de la 8 Iulie anul 1929 și s'a adoptat cu unanimitate de una sută cincisprezece voturi.

Președinte, ST. CICIO POP
(L. S. A. D.)

Secretar, Ilie Rădulescu

In chestia secției pedagogice

Memoriul Asociației licențiaților universitari

„Asociația generală a licențiaților universitari din România a înaintat d-lui ministru al instrucțiunii următorul memoriu:

Asociația noastră a avut în repetate rânduri onoarea să vă expună atât Domniei voastre cât și public, punctul ei de vedere în chestia secției pedagogice universitare, creată prin legea din Iunie 1924.

Ne-am ferit și ne ferim și astăzi de a aduce vreo acuză nemeritată corpului învățătoresc sau de a cere închiderea drumului spre universități pentru învățători, pe care îi stimăm și apreciem pentru rolul important social și național ce-l îndeplinesc.

Socotim însă că, în momentul de față, când după congresul învățătorilor ținut zilele acestea la Craiova, dezideratele exprimate acolo cer să se consfințească o situație excepțională pentru ca, pe baza ei să ceară noi privilegii, este bine ca asociația noastră să-și recapituleze motivele care o determină să aibă și astăzi atitudinea pe care a avut-o și și-a manifestat-o de atâtea ori, cerând desființarea Secției Pedagogice.

Înțelegem foarte bine că este în interesul învățământului primar ca slujitorii ei să fie cât mai bine pregătiți, să aibă chiar cultură universitară și înțelegem că este foarte nimerit ca Statul să facă tot ce-i stă în putință de a înlesni această pregătire, și că aceasta a fost rațiunea care a dictat înființarea prin lege a Secției Pedagogice.

Dar prin legea ei de organizare se prevede și dispoziția ca absolvenții acestei secții să poată intra și în alte grade de învățământ normal și gimnaziu rural!

Aici este prima anomalie căci, dacă Statul vrea să aibă învățători distinși, cu cultură universitară, și cheltuește pentru aceasta anual sume fabuloase, atunci legea trebuia să-i oblige să

revină la catedrele lor dela școlile primare, iar dacă nu o fac să despăgubească Statul pentru sumele debursate în timp de 4 ani.

Dar astăzi ce situația avem?

Toți absolvenții Secției Pedagogice să feresc de a reîntra în învățământul primar. Ei se prezintă la examenele de capacitate ca licențiați universitari și cer să fie primiți în învățământul secundar.

Noi nu credem că li se pot refuza drepturi pe care li le conferă legiurile astăzi în vigoare. Dar NU înțelegem cum, dacă Statul le plătește timp de 4 (patru) ani salariile (cu toate accesoriile) pentru a-l pregăti în vederea unui scop determinat, cum beneficiarii acestor privilegii nesocotesc sacrificiile Statului și caută să se sustragă datoriei lor de a se dedica învățământului primar, pentru interesele căruia a fost creiată Secția Pedagogică.

De aceea susținem: Dacă e firesc ca, în virtutea Constituției țării noastre, să nu se poată răpi nimănui dreptul de liberă alegere și liberă părăsire a profesiei sale, este și firesc să ne întrebăm, cum s'au creiat prin legea din Iunie 1924 privilegii pentru o anumită clasă socială, când Constituția interzice expres acest lucru? Căci a da învățătorilor numai după trei ani de activitate efectivă la catedră, concediu de studii pentru patru ani, cu plata întregului salariu (plus accesoriile), câtă vreme bunăoară profesorii secundari li se dă concediu de studii în aceleași condițiuni (adică cu plata salariului întreg) abia peste zece ani de activitate efectivă la catedră și numai pentru șase luni (adică de 27 ori mai puțin) și numai pe baza unui aviz al inspectorilor generali și numai în limita mijloacelor bugetare (condițiunile acestea din urmă formează de altfel și o armă politică), socotim că este un privilegiu anti-constituțional acordat învățătorilor.

Iar dacă vrem să facem abstracție de aceasta și să ne spunem că Secția Pedagogică a fost creiată pentru nevoile urgente și imperioase ale învățământului primar, deci pentru interese obștești, atunci cum sunt apărute aceste interese când toți absolvenții Secției Pedagogice evadează din învățământul primar și se orientează pre alte grade de învățământ sau chiar alte profesii?

Cum se justifică constituționalicește cheltuiala de zeci de milioane pe an, dacă depe urma lor nu beneficează învățământul primar, ci învățătorii primari?

Nu este aceasta o privilegiere neadmisă de Constituție?

Și apoi, nu este nedreptate socială ca studenții Secției Pedagogice, plătiți lunar cu lefuri grase (fără contra servicii) să la locul bieților studenți care, nu numai că n'au lefuri gratuite, dar trebuie să muncească din greu ca funcționari, cu lefuri de mizerie pentru a avea ce mânca?

Nu este aceasta o privilegiere învățătorilor ca, după studii făcute pe cheltuiala statului, să li se permită intrarea, fie ca suplinitori (cum sunt cazuri chiar în București) fie ca titulari, în învățământul secundar, câtă vreme aici sunt destul competitori care și au făcut studiile cu propriile lor mijloace și în condițiuni mult mai grele?

Nu susținem ca să se la învățătorilor dreptul la cultura universitară să sau li se închidă drumul spre alte grade de învățământ!

Susținem însă ca să fie puși pe picior de legalitate cu toți ceilalți și să-și facă studiile pe propria lor socoteală și fără ajutorul unei legi excepționale de privilegii! Și noi suntem convinși că elementele valoroase se vor ridica acolo, unde grație meritelor lor adevărate se cuvine să ajungă. Avem [doar destule exemple de învățători ajunși chiar profesori universitari, dar fără ajutorul Statului și fără legi excepționale!

Astfel, domnule ministru, ajungem la singura concluzie logică: Desființarea Secției Pedagogice Universitare.

Ne permitem să vă supunem binevoitoarei Dv. atențiuni această problemă așa, cum v'am arătat-o noi, și vă rugăm respectuos să binevoiți a lua în considerație punctul nostru de vedere la reforma învățământului superior pe care o pregătiți.

NOTA REDACȚIEI. S'a inserat memoriul de față, publicat în zi-rul Curen-
tul No. 538 din 15 Iulie 1927, spre știință generală.

Organizarea șezătorilor școlare

(Din „Literatura copiilor” de Ap. Culea)

Înainte de a pune în mâinile copiilor cărți de citit. În răgazuri și după voie, înainte de a așeza un dulap cu cărți la școală, trebuie să interesăm sufletul copilăresc pentru literatura lui.

Fără să mai așteptăm îngăduirea programelor oficiale și fără ca „ce vor zice organele de control”, învățătorul trebuie să-i destine măcar un ceas pe săptămână, — zic «ceas de povești» sau «ceas de șezătoare».

O oră furată lecțiilor plicticoase, când ni-e toată voia bună «acasă» și care trebuie revărsată copiilor dornici de recreiere și de refugiu în lumea poveștilor.

Ceasul de povești trebuie anunțat copiilor ca un fel de fa-voare, ca o răsplată meritată, pentru a i se da importanța cuvenită și trezi interesul pentru el. Să preferim ceasul când copii ni-cer în corpore.

Să n'aibă — această «șezătoare» — nimic obligat, ba dimpotrivă să se lase copiilor deplină libertate de manifestare, să aibă aerul de sărbătoare, de recreiație voioasă, ca să se asemene cu șezăto-rile de acasă. Copii pot șede convenabil, cum le vin mai bine la ascultat, fără riguroasele poziții de negativă disciplină. Chiar am putea schimba dispoziția băncilor, așezarea băncilor în chip de potcoavă e cea convenabilă șezătorilor.

Copii pot spune și ei câte ceva în genul programului nostru, nu numai să asculte totul pasiv.

Pot aduce de acasă frați și surori mai mari sau mai mici de cât ei, să asculte.

Variația să ne fie o grijă de căpetenie. Adică să alter-năm genurile de povești cu ghicitori, arătări de ilustrații, jocuri mintale, glume etc.

Pe cât se poate, poveștile spuse de noi, să fie în legătură cu unele lecții învățate, cu vremea, cu unele evenimente...

Ceasurile când copii povestesc, fac lucrări de mână, desenează, se dramatizează scene în legătură cu poveștile, sunt deosebite.

Până la sfârșitul anului al doilea, povestim numai noi, de aici încolo, putem și ceti unele bucăți dintre cele mai lungi. Unele povestiri le citim (ceti noi) și le comentăm cu copii: de pildă, Robinson, care trebuie numai de cât introdus și în școală.

După șezătoare, copil se simt îmboldiți să ne ceară „cărți frumoase ca astea” acasă. E prilejul ca să le împărțim celor cari ne cer cu insistența. Să nu dăm noi cărțile, ci să le ceară ei. Să nu facem o împărțeață de cărți obligatorii, la toți copii, dacă ei nu ne cer.

Copil adesea se desgustă de aceea ce noi le impunem obligându-i să citească. Am văzut copii setoși de lectură, cari n’au mai cerut cărți îndată ce au văzut o bibliotecă obligatorie, închipuindu-și că-s acolo tot cărțile de școală. Și atunci caută singuri alte cărți. Fructele oprite ispitesc mai mult.

Să nu facem după fiecare șezătoare ascultarea copiilor, ca după niște lecții tratate, să ne spuie înțelesul poveștilor, — că atunci șezătorile prea ar semăna a învățare, a lecții de școală care ar risipi tot farmecul, iar controlul celor auzite și citite de copii, prea aduce a «prohiteală de Sâmbătă» din zilele dascălilor de acum vre-o 40–50 de ani în urmă.

Să nu ne amestecăm cu drept de control în preferințele subiective ale copilului, în intimitatea lui vrăjită, ca s’o tulburăm cu sfaturile noastre. Lectura liberă a copilului nu se poate nici reglementiza nici programatiza, c’atunci nu și-ar ajunge scopul. Da, să inițiem și să dirijăm această râvnă spirituală a copilului, dar așa fel ca el să nu simtă. Iar râvna noastră pornește și se îndeamnă din cât suflet de artist avem, din cât elan am dobândit cetind literatură, din câte amintiri frumoase păstrăm din casa părintească când ascultăm povești, din aceste ceasuri de șezători

dacă am avut parte de ele în școala primară *). Fiind un act de sufler, pornește din inime și pentru inimă. Nu din doctrine pedagogice cetite din cărți se pot trezi gustul de cerit între copii. Dimpotrivă, amestecul pedagogiei usucă, după cum a uscat și literatură copilului, din manuale, până a venit reacția de azi a scriitorilor nepedagogi și a folclorului popular.

De ce unii învățătorii suceveni din școala lui Creangă în frunte cu răposatul moș Mihai Lupescu, au dat absolvenți cetitori? Literatura populară a vârstei umblă printre elevi, iar învățătorii o culegeau din gura lor, ori le povesteau altele în cutare oră, – tocmai pentru că acești oameni cetiseră mai puține cărți pedagogice. Răsfoiți culegerile lor: Cutare poveste.... auzită dela eleva (elevui) cutare în ora de.... Povestele folcloristul S. T. Kirileanu: Am fost elevul lui Moș Lupescu, care avea obiceiul să ne dea ocupație pe-acasă, culegeri de cântece populare, strigături, cimilituri, povești și altele. Ne da hârtie anume, ne povățuia cum să culegem, și să scriem... Ne mai lua câte odată moș Lupescu la plivit straturi, atuncea puneă câte unul de spunea povești.... (Rev. „Ion Creangă”, V. No. 3).

De un singur ceas de povești am avut parte la școală satului, un ceas hotărîtor, care mi-a făcut descoperirea că sunt și alte cărți mai frumoase ca cele de școală. Învățătorul ne-a adus o carte cu poze colorate – era un bazm: Domnița Cireașa, și a pus pe unul din noi să-l cetească cu glas tare în fața clasei.

A fost un entuziasm, de care mi-aduc aminte cu duioșie, iar ilustrațiile bazmului le văd și acum în închipuire. Am cerut firește, și alte cărticele. Ba ne luasem obiceiul să plecăm câte doi, Dumineca, la târgul Slobozia, (Ialomița), cale de 20–30 km, peste patru sate, ca să ne cumpărăm cerneli colorate, poze, cărticele de povești....

De acum am arătat care e calea ce duce la învierea bibli-

*) Când mă întâlnesc cu foștii mei elevi; îmi pomenesc cu dragoste între cele dintâi aduceri aminte, de ceasurile când le făceam șezători, cetindu-le ori povestindu-le în afară de lecții.

ecilor sătești, să dăm chipurile, drept o mai deplină lămuire, câteva modele de șezători cu copiii¹⁾

Jertfa celor mici

Au mai trimis p. înfometăți școlile

1. Dărcăuți	300 lei
2. Popești-Noi	280 "
3. Cotova	700 "
4. Marculeșt-sat	280 "
5. G-1 Poetaș	704 "
6. No, 1 mixtă Soroca	653 "

Total 2917 lei

Sumă din urmă 11816 lei

Total general 14833 lei

În credința că anul de foame a trecut și în ipoteza că mai mult nu se va strânge, încheiem situația cu soldul de 14.833 lei, adunați prin generozitatea copilașilor de școala din acest județ.

Ne simțim prea mult obligați față de micuții atât de senzibili la nenorocirea altora, cât și față de d-nii înv. cari au răspuns la apelul nostru, înțelegând că, pe lângă că au contribuit la ajutorarea semenilor, au făcut și o prețioasă demonstrație de trecere dela vorbele la fapte.

Rog pe d-nii înv. a primi și a transmite și elevilor mulțumirile mele.

Rev. șc. V. CIOBOTARU

¹⁾ Tot în sarcina acestor ceasuri stă și grija de a disciplina și controla lectura extrașcolară a copiilor. Ei cetesc superficial, caută povești senzaționale, devorează îngrabă carte după carte. Aici e meșteșugul educatorului, știe strecura când și când, carte bună, ca s'o cetească atent și domol cu tot folosul.

România

COPIEMinisterul Instrucțiunii
DIRECȚIA GENERALĂ

- a -

INVAȚAMANTULUI PRIMAR

No. 89886/529

Biroul No.

N. B. La răspuns se va arăta
numărul, biroul și cuprinsul pe
scurt.

DOMNULE REVIZOR,

Ministerul, având informațiuni că Inspectorii și Revizorii școlari impun manualele lor didactice membrilor corpului didactic din regiunea sau județul unde își exercită controlul, Ministerul spre a înlătura orice bănuială în privință care scade prestigiul organelor de control și administrative școlare față de acei care îi administrează și controlează, vă punem în vedere că se interzic în mod riguros Inspectorilor și Revizorilor școlari să-și destacă cărțile în județul sau regiunea unde își exercită controlul.

Pot să și li desfacă în alte regiuni sau circumscripții școlare, aceasta ca măsură provizorie până ce Ministerul va lua alte decizii.

p. Ministru, (ss) Al. BORZA

Director General,
(ss) IndiscifrabliPentru conformitate,
Secretar I CUȚULAB

Domnului Revizor școlar Soroca

Alte comunicări

I. Onor M. I. P. cu No. 83836/929 a luat anumite dispozițiuni cu privire la deschiderea și funcționarea cursurilor de preparație din timpul verei.

Cei interesați pot lua cunoștință de acele dispozițiuni la cancelaria Revizoratului Școlar.

II. D-l I. Mătase, avocat din Piatra-Neamț, ne comunică prin petiunea înreg. la No. 4054/929, că a alcătuit o lucrare intitulată «Constituțiunea României Mari» scrisă pe înțelesul tuturor, cu scopul de a contribui la cultura generală și educația cetățenească.

Această lucrare fiind folositoare elementelor culturale dela sate, preoți, învățători, și mai ales primari și notari, întrucât fiecare articol din Constituția țării este lămurit prin cuvinte românești fără neologisme, v'o recomandăm calduros, cunoscând că prețul unui exemplar este de 12o lei.

III. Ateneul Popular Tatarăși, din Iași, în dorința de a răspândi mai larg cultura în popor face să apară, cu scrisul celor mai de seamă cărturari moldoveni, de trei ani de zile, foaia de propagandă „Solia Moldovei”.

Această foaie se adresează în primul loc sătenilor și luminătorilor lor, preoți și învățători. Costul abonamentului pentru săteni este de 1co lei pe an.

O recomandăm tuturor d-lor învățători pentru abonament și răspândire printre săteni.

Revizor Școlar
(ss) V. CIUBOTARU

• • •
Școala de aplicație, depe lângă școala normală de băeți din Chișinău roagă stăruitor pe învățătorii din județul nostru de a i se face cunoscut despre orice urmă de locuri istorice ca: biserici vechi, cetăți, morminte etc. și tot felul de tradiții în legătură cu acele locuri, astea în vederea adunării de material științific referitor la provincia noastră—Basarabia.

**Cople depe ordinul Ministerului Instrucțiunii Dir.
Inv. Primar No. 107843 929**

c ă t r e

Inspectoratul școlar Reg. XIV Iași

Puneți în vedere membrilor corpului didactic primar că Ministerul Instrucțiunii în dorința de a aduce cât mai mare îmbunătățire manualelor didactice, face apel la cei ce se interesează de această problemă, să cerceteze cu deamănuntul toate manualele didactice și să semnaleze prin rapoarte personale Ministerului, toate erorile strecurate, bucățile incompatibile cu starea intelectuală a copiilor, toate pasagiile care jignesc morala și simțul de demnitate al poporului român, precum și defectele tehnice de execuție.

În baza constatărilor ce se vor face se va aviza la măsurile necesare de îmbunătățire pe viitor.

Ministru, <ss> Indiscifrabil

Director g-l <ss> Al. IONESCU

P. Conf. Indiscifrabil

PAGINA BĂNCII

Banca Corpului Didactic „**PROGRESUL**” din Județul Suceava

✓ **Darea de seamă**

pe luna August 1929

Denumirea conturilor	Solduri din 1928	Rulamentul in 1929				Solduri la 1 Sept. 1929
		D E B I T		C R E D I T		
		Luna curentă	De la începutul anului	Luna curentă	De la începutul anului	
ACTIV						
Cassa	56894	495992	5128970	509797	5185489	375
Sumele la inst. de cred.	429022	100000	1544018	70000	1843040	130000
Imprumuturi acordate	1211020	298000	2975400	265300	1928870	2257550
Averea mobilă	1	—	—	—	—	1
Procente plătite	—	—	533	—	—	533
Impozit către stat	—	11658	11658	—	—	11658
Cheltuieli de Ad-ție	—	15330	111782	—	—	111782
Avansuri	10000	—	—	—	10000	—
	1706937	920980	9772361	845097	8967399	2511899
PASIV						
Capital Social	1061200	4300	62000	572000	792700	1791900
Taxa de înscriere	—	—	—	140	1540	1540
Fond de rezerva	2221	—	—	—	5790	8011
„ ajutor	4442	—	—	—	11576	16018
Depuneri	485238	534370	755470	20900	652957	382725
Sumele tranzitoare	24519	13275	177940	13904	169760	16369
Cassa de ajutor re- ciproc	59206	—	3649	2420	13440	68997
Dobânzi și comis. p. a. c.	44715	514	2689	18978	183646	225672
Dobânzi și comis. p. an. viitor e.	—	—	—	—	667	667
Profit din an. 1928	25366	—	25366	—	—	—
	1706937	552459	1027114	628342	1832076	2511899
		1473439	10799475	1473439	10799475	

No. Membrilor Băncii — 715

cu Capital Social | subscris — 3.575.000
Varsat — 1.791.900

Casa de ajutor reciproc

Membrilor primiți — 364
cu cap. varsat p. primul caz lei — 72800

Președinte P. SFECLA

Contabil T. DOLGHI

Răspunsul general la o mulțime cărți poștale dela d-nii membri ai băncii cu întrebarea ce nu le trimitem împrumuturile solicitate.

Din cauza neprimirii încă dela Adun. Financiară prin ordonanță a reținerilor făcute prin statele de salariu pe 2 luni. Banca n'a putut să satisfacă nici o cerere. După primirea sumelor cuvenite băncii prin ordonanțe, toți solicitanții vor fi satisfăcuți în ordinea înscrierii la împrumut.

• • •

Se aduce la cunoștință:

1. Conform hotărârei Adunării Generale a membrilor băncii dela 24 Iunie a. c. toți membrii băncii sunt obligați a se înscri în casa de ajutor reciproc. Cei cu vârsta mai sus de 25 ani și sănătoși se primesc numai până la 5 Octombrie a. c. Membrii, care solicită împrumuturi și nu sunt înscriși în casa de ajutor, trebuie să trimită și declarație pentru înscrierea în casă de ajutor.

2) Conform hotărârei Adunării Generale capitalul social a fiecărui membru să mărește până la 5000 lei. Membrii noi vor subscrie la capital social cel puțin 200 lei lunar, ca să completeze de 5000 lei în 2 ani, conform statutului băncii.

3) Dela 1 August a. c., polițele pentru împrumut se timbrează în ordinea următoare: a) de fiecare mie pe 6 luni de lei 3,30 și b) mai mult de 6 luni dublu.

4) Dela 15 Septembrie a început să funcționeze o librărie a Corp. Didactic, instalată în localul fostei librăriei Zemstvei. Sunt toate rechizite școlare, cataloage de clasă, jurnale de prezență, matricole și alte articole de cancelarie. În 4 zile s'a vândut din librărie de suma de 160.000. Inceputul e bun!

5) Pe lângă localul Băncii este și Clubul Corpului Didactic undese poatelua masa eftină—două feluri și pâine cu 25 lei.

RECENZIE

Oboseala intelectuală

după Claparede

Chestiunea oboselii este o problemă importantă în pedagogie pentru că ea presupune studiul rezistenței organismului la muncă. Vechea pedagogie a neglijat cu desăvârșire acest lucru atât de însemnat astăzi. Nu s'a întrebat nimeni cât suporta copilul munca școlară? Cum trebuie împărțite materiile de învățământ, pentru ca pierderea de energie să fie cât mai mică? Care sunt factorii, care condiționează munca intelectuală? Soluția nu-i tocmai ușoară. Învățătorul trebuie să-și dea seamă de gradul de oboseală al elevilor săi, pentru a ști când să oprească sau să micșoreze munca mintală. Pentru a afla în oarecare măsură gradul de oboseală al elevilor se va întrebuința 2 feluri de procedee. Unele se numesc directe pentru că măsoară oboseala intelectuală prin ajutorul muncii mintale, iar alte procedee indirecte, care determină schimbările pe care le aduce oboseala intelectuală în deosebite funcțiuni ca: sensibilitatea, energia musculară, numărul bătăilor inimii, etc.

Procedeul dictarilor. Se dictează școlarilor dimineața la începutul lecțiunilor și apoi la sfârșitul orelor de clasă o bucată de aceeași lungime și greutate, se lasă la o parte greșelile provenite din neștiința și se însemnează acelea ce au fost cauzate de atenție.

Cantitatea cu care s'a mărit numărul greșelilor dela dictarea II-a măsoare oboseala produsă de lecțiunile intercalate între cele două dictări. Se mai pot lua în seamă și corectările, răsăturile, care se măresc cu oboseala. Un institutor german în urma unui mare număr de experiențe a stabilit următorul procent al oboselii:

40	procente	dimineața
120	"	după o oră de clasă
160	"	" 2 oră de clasă
190	"	" 3 " " "

Se vede că deosebirile sunt foarte clare și foarte mari. Acest procedeu este foarte simplu și bun, care poate fi întrebuințat de orice învățător.

2) **Numărarea literilor.** Se șterg dintr'un text — de lex, litera „o” cât mai repede într'un timp dat la începutul și la sfârșitul lecțiilor. Această deși întrebuințată, însă nu dă rezultate dorite, deoarece nu se pot găsi texte omogene, iar al II-lea mai e o piedică lipsa exercițiului.

3) **Procedeu calculului.** Se împarte spre ex. copiilor foi în care au adunări și înmulțiri de aceeași greutate la toți școlarii. Li se dă un timp anumit de 3 minute. La acest procedeu trebuie cotată și calitatea și cantitatea. Nu putem căpăta un rezultat sigur, deoarece unii școlari sunt mai înțelepți, alții mai puțin, unii fac lucrări mai încet dar bine, alții mai repede dar cu mai multe greșeli. Să ilustrăm aceasta printr'un exemplu: Ioan și Vasilică lucrează mai multe lucrări de matematică într'un timp dat

Ioan face numai 10 lucrări cu o greșeală, iar Vasilică 100 lucrări cu 10 greșeli. Coeficientul e de 10% la amândoi, însă sare în ochi inteligența celui al II-lea asupra celui dintâiu. În loc de calcule simple se pot da probleme mai grele, înainte și după lecții. Atunci iarăși se poate observa No. greșelilor făcute dela prima la a două.

4) **Copierea literilor.** Schuyten, un pedagog belgian a folosit acest sistem punând pe copii să copieze în anumite ore a zilei un număr de combinațiuni de litere de ex, a, e, i, o, u, v, r, z, n, etc. și s'a constatat oboseala după numărul greșelilor făcute.

5) **Procedeu reconstituirii.** Această mărturie se adresează puterii de asociație și de judecată. În 1895 autoritatea comunală din Breslau voind să se convingă, dacă sistemul școlar cu 5 ore dimineața, nu surmenează, a însărcinat o comisiune compusă din pedagogi, medici și din psihologul Ebbinghaus să studieze această chestiune experimental. Ebbinghaus inventă acest sistem. Se prezintă școlarilor un text scris, din care unele vorbe sau silabe erau înlocuite prin linii. Elevul trebuie să reconstitue textul

cât se poate de repede. Cu cât elevul era mai obosit, cu atât numărul greșelilor era mai mare. Această metodă este complicată, căci trebuie a constata exact nu numai numărul greșelilor, dar și calitatea lor.

6) **Procedeeul memorizării** Inventat tot de Ebbinghaus care constă în a da elevilor o serie de cifre, rugându-i să le transcrie imediat și în ordinea spusă. Să numără greșelile sau uitările făcute în reproducere și greșelile vor fi cu atât mai multe cu cât elevul va fi mai obosit.

Critica acestor procedee. Aceste procedee care măsoară oboseala prin slăbirea muncii au folose și pagube.

Foloase I. Procedeele acestea sunt folositoare pentru că cercetează direct oboseala intelectuală.

II. Că se pot face colectiv fiindcă multe din ele se prezintă ca lucrări obișnuite.

Neajunsuri. Cel mai serios ar fi bunăvoința și efortarea școlarului, care pot compensa urmările rele ale oboselii. Pe urmă se mai ivește și greutatea găsirii de texte deopotrivă de grele, probleme etc. cu care să se facă experiențe. În procedeele directe unele greșeli sunt cauzate de neatenție, neînțelegere uitare, etc. Dacă vom însă să studiem nu atât oboseala cât capacitatea de lucru a elevilor numai aceste procedee directe sunt aplicabile și sunt foarte folositoare din punct de vedere școlar.

Procedee indirecte 1) **Procedeeul esteziometric.** Să trecem acum la metodele din grupa II adică la acelea care măsoară oboseala ce rezultă din oarecare acțiune prin schimbarea ce se petrece în alte funcțiuni spre ex. în sensibilitatea tactilă. Se ia un compas cu două vârfuri ascuțite și se aplică pe diferite părți ale corpului. Sigur sunt părți mai sensibile, unde vârfurile vor fi simțite ca două cât mai apropiate. În mod practic se fac cartoane, în care s'au înfipt vârfuri de ace la distanțe diferite. Se experimentează cu ele înainte de clasă și se observă că slăbirea sensibilității tactile fiind proporțională cu oboseala și că după

lecții copiii vor simți 2 puncte la o mai mare depărtare. Această experiență a făcut o Binet.

Procedeul acesta trebuie aplicat la întreaga clasă pentru a vedea starea de oboseală a tuturor elevilor ceea ce este greu.

I. Trebuie făcute de același operator, II. Copii sunt influențați și atunci mulți din ei vor da răspunsuri sugestionate sau greșite.

2) **Procedeul algosimetric.** Vannod a avut ideea să măsoare senzibilitatea la durere zicând că oboseala mărește senzibilitatea la durere. Pentru a măsura senzibilitatea se întrebuințează un instrument, care se compune dintr'un vârf ascuțit fixat la un rezort dispus în așa chip, ca se poate citi intensitatea presiunii exercitate exprimate în grame sau în m. m. pe o scară gradată. Acest procedeu este mai simplu ca cel dintâi și pare și mai practic. Experiențele făcute de Vannod și Swift au dat rezultatele așteptate, însă Binet a constatat rezultate diametral opuse.

3) **Procedeul dinamometric.** Oboseala intelectuală mai e în strânsă legătură și cu forța musculară. Cu un cuvânt ele se înăduresc reciproc. Oboseala musculară se poate măsura cu un instrument numit dinamometric compus dintr'o elipsă de oțel, care trebuie apăsată cu mâna. Forța desfășurată este arătată pe un cadran. Acest aparat a dat rezultate bune acolo, unde a fost întrebuințat și nu costă decât 30 lei. Poate fi întrebuințat de orice învățător.

4) Alt procedeu este al **loviturilor** — ce se face cu degetul pe mânerul unui manipulator telegrafic sau unui transmisor, care înregistrează pe un cilindru loviturile. Experiențele pot să dureze ex. 45". Se numere loviturile din 5 în 5 secundă. Ultimul număr este mai mic ceea ce denotă oboseala. Această metodă a fost întrebuințată de Gilbert în cercetări școlare. Este o metodă ușoară, însă nu se poate face decât în laborator.

5) **Procedeul acomodării ochilor.** Știm că pentru a vedea clar obiectele, trebuie să nu le apropiem prea tare de ochii — aceasta din cauză că mușchii, care fac să se bombeze cristalinul nu se poate contracta prea mult. Această limită se cheamă în ști-

ntre „punctul proxim” punctul cel mai apropiat. Dar acțiunea acestui mușchiu este sub influența oboselii, căci atunci când suntem obosiți nu putem vedea atât de aproape. Dr. Baur din Germania a avut fericita idee de a inventa un nou procedeu pentru măsurarea oboselii. El se folosește de un dispozitiv închipuit de Scheiner un carton cu 2 găuri potrivite după ochi. Dacă privim un ac prin acest carton dincoace de punctul proxim el se dedublează.

Baur mai pe urmă a întocmit sau mai bine zis a pus în locul găurilor, sticle colorate, unul roșu și altul verde. Când acul e în focarul vederii, el pare alb, căci cele două culori fuzionează. Când se trece dincoace de punctul proxim el se dedublează în unul roșu și altul verde. Acest procedeu se recomandă din următoarele motive: Mușchiul acomodator al ochiului, care e foarte rezistent, el e influențat foarte mult la o oboseală generală, este bun pentru a determina oboseala intelectuală.

Sugestia nu poate influența, căci mușchiul nu se află sub voința noastră. Experiența e simplă, ușoară și cu rezultate foarte bune.

Toate aceste sisteme indirecte sunt coritabile, deoarece rezultatele dela prima experiență sunt întotdeauna mai bune ca la cea de a doua, aceasta din cauza interesului ce se pune în experiență. A doua va fi și mai slabă, din cauza exercițiului pe care-l fac. Oboseală nu poate avea aceeași linie dreaptă dela început și până la sfârșit. S’au făcut experiențe în școli cu niște caete, [care au coloane de cifre numite caetele lui Kraep’lin. Sunt date copiilor spre a le aduna. S’a observat la unii copii la început o oboseală mare, apoi a început să scadă și către sfârșit iar se ridică. La alții o mică oboseală la început, apoi se ridică din ce în ce cu cât lucrează mai mult, cu un cuvânt oboseala merge în raport direct cu munca și în fine la alții o oboseală mică, una mare și apoi iar una mică, adică la început din cauza repozului să înceapă lucrarea fără oboseală, cum ar fi și firesc, după aceea o oboseală mare, iar la urmă din cauza antrenamentului, oboseala să scadă. Factorii care contribuie la mărirea oboselii.

1) **Vârsta.** Aceasta a fost studiată de Gilbert cu metoda loviturilor, de care am vorbit și arată că elevul obosește mai repede în timpul accelerării creșterii ce se întâmplă pe la 7, - 12, - 14 ani.

2) **Inteligența.** S'a găsit de către Schuyten, că cei inteligenți obosec mai încet, din cauză că pun mai puțină energie.

3) Am văzut că oboseala nu e la toți aceeași, prin urmare putem stabili mai multe tipuri de oboseală.

a) crescândă, descrescândă, convexă și concavă.

4) **Anotimpurile.** Schuyten este acela care în urma experiențelor făcute a găsit că oboseală crește de la începutul anului școlar și până la sfârșit și aceasta datorită sistemului nostru de învățământ. De observat că această curbă de oboseală scade în timpul vacanțelor.

5) **Momentele zilei.** După multe cercetări întreprinse de Lay și Stern s'a găsit că energia culminează către sfârșitul dimineții și serii, adică la 10 a. m. și 5 p. m. Aproape toți pedagogii sunt de acord că imediat după masă să nu se lucreze, căci activitatea digestivă stânjenește într-o măsură mare jocul activității creierului.

6) **Zilele săptămânii.** Lunea, școlarii încep munca mai cu greutatea. Marți, Miercuri, Joi merge mai bine. Vineri și Sâmbătă sunt mai dispuși, fiindcă se apropie Duminică.

7) **Variația lucrării.** S'au făcut multe experiențe în această privință și s'a găsit că variația lucrării în muncă și învățământ nu micșorează oboseala, dar face ca lucrarea nouă să pară mai interesantă și să se facă în condițiuni mai puțin obositoare.

Poziția corpului. Activitatea minții e în strânsă legătură de circulația sângelui la creier și aceasta e influențată de poziția corpului. Munsterberg a observat că asociația ideilor se face mai ușor în poziția culcat. Într-o anchetă făcută de un pedagog american asupra unui număr mare de intelectuali s'a găsit că poziția orizontală li-i cea mai favorită. Nu ni se spune dacă obo-

sim mai greu în aceste atitudini, aceste fapte au oarecare însemnătate, din punct de vedere școlar.

Adesea certăm pe școlari că nu au o poziție bună la scris, și ne întrebăm nu cumva aceea e o atitudine reflexă provocată de trebuința de a iriga creierul obosit? Landev Burton povestește că într-o zi fiind obosit, nu putea face o lucrare, nu-i venea nici o idee. Iși zise atunci că un bun fiziologist ce era, fiindcă sângele nu vrea să se urce până la creier, hai să duc creierul la sânge și-și puse capul pe masă.

Imediat i-au venit ideile, dar îndată ce ridică capul, spiritul i-se goli numaidecât, el fu silit să-și termine articolul cu capul plecat pe masă.

În privința regimului alimentar s'a constatat că vegetarianii pot să lucreze de două ori ca cei care se hrăneau numai cu carne.

Pentru a stabili un orar zilnic, care să fie în raport cu puterea școlarilor, trebuie ca în orele de dimineață să se pună un obiect de tranziție spre unul mai greu, ora II și III vor fi obiecte mai grele, iar cele două din urmă vor fi cât mai ușoare. Nu vom uita însă, ca la alcătuirea lui, un studiu să fixeze pe celălalt. De ex.: Cetirea, Gramatica, Istoria, Compunerea, Cântul, Desemnul, Aritmetica, Geografia, Șt. Naturale, Religia etc.

Lucrările fizice, asupra oboselii minții au o influență foarte mare. Pedagogia veche considera Gimnastica ca un repaos al minții, astăzi pe cale experimentală, s'a dovedit nu numai că nu odihnește, dar chiar obosește mai mult decât unele lucrări mintale. Urmările pedagogice care decurg din această constatare sunt: să nu se pună Gimnastica la începutul orelor de clasă și nici să se facă gimnastică în timpul recreațiilor, care cer multă atenție și care ar fi în paguba studiilor.

D. C.

A apărut vol. III «Viața în studiul științelor naturii», lucrată în spiritul școlii active a d-lor I. Nisipeanu și T. Geantă. Această lucrare vine la timp și umple un gol de mare valoare ce se resimțea în învățământul primar.

Până acum Intuiția și Șt. Naturale erau și ele tratate după vechiul calapod uniform și intelectualist a lui Herbart. Nu se putea nimeni abate dela ceea ce învățase în școală.

Din această carte putem extrage multe cunoștințe și sugestii privitor la predarea Șt. Naturale. Mai multă viață va vibra în orice lecțiune, iar învățătorul va simți că trăește împreună cu elevii lecția.

O recomandăm tuturor colegilor din județ, ca o lucrare de mare preț.

A fost tipărită de editura «Cartea Românească» București.— Se găsește la orice librărie.

D. C.

Se aduce la cunoștința corpului învățătoresc că librăria noastră eliberează cărți pe credit până la 15 Noiembrie 1929. Dacă unii dintre învățători n'au plasat parte din cărți la copii, le vor trimite îndărăt în așa fel ca până la sus numita dată să fie în librărie. Cărțile ce vor veni peste această zi, nu se vor primi, din cauza angajamentelor formale și materiale, ce le-am luat față de alte librării mai mari și edituri. Rabatul e de 100/o.

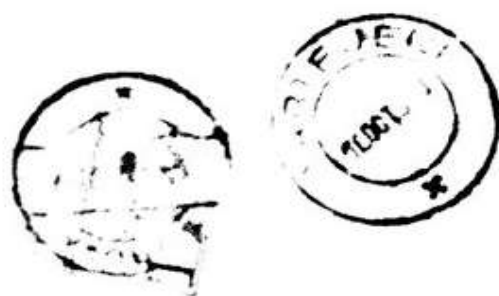
N. R. Rugăm colegii, ca-i binevoesc să colaboreze cu ceva la revista, să ni trimită din timp materialul spre publicare.

Noi abonați la revista „Solidaritatea“

1) Gîrlea Lidia	Școala	Cerepcău	Vascăuți
2) Loghin Mihail	»	Cerepcău	»
3) Ploșnița Mihail	»	Vascăuți	»
4) Mihalache Victor	»	»	»
5) Guja Iustin	»	»	»
6) Pavelcu Ion	»	Ceornița	»
7) Vacalov Teodor	»	»	»
8) Terlețchi Gordei	»	Mârzești	»
9) Buga Gheorghe	»	Temeleuți	»
10) Rusu Dorofei	»	Frasin	Frasin
11) Iancu Elisabeta	»	Șestaci	Cotiugeni
12) Sevacov Grigore	»	Coșmirca	»
13) Martin Roșca-Irîna	»	»	»
14) Semendeaev Alexandru	»	»	»
15) Cveatcovscxi Teodosie	»	»	»
16) Namolovan Gheorghe	»	Cobălea	»
17) Trifon Teodor	»	»	»
18) Nour Pelaghia	»	Cobălea	Veche
19) Bezmen Natalia	»	»	»
20) Simioan Ioan	»	»	Nouă
21) Harbur Iolița	»	»	»
22) Calistru Ilarion	»	»	»
23) Harbur Simion	»	»	»
24) Dobrescu Ioan	»	Poiana	Vascăuți
25) Jabencu Olga	»	»	»
26) Amorăriței Irimia	»	»	»
27) Srefârță Ana	»	Cunicea	»
28) Brodovschi Maria	»	»	»
29) Chiba Grigore	»	»	»
30) Sandu Nicolae	»	Vertiugeni	Colonie
31) Cuțulab Andrei	»	Cerlina	»
32) Cuculschi Gheorghe	»	Schineni	com Hristici
33) Ursu Mihail	»	Cuhurești	Sus
34) Potoroacă Ioan	»	»	»
35) Dascalu Alexandru	»	»	jos

36) Ferinț Alex.	Scoala Cuhurești—jos	Hristici
37) Terziu Emilian	"	"
38) Sârbu Agripina	"	grădină
39) Potoroacă Sofia	"	"
40) Cobet P.	"	Coșernița
41) Comarovschi Vasile	"	"
42) Cobet Eremia	"	Hârtop
43) Bologa Maria	"	"
44) Antonovici Dumitru	"	Nicolăeni Văscăuți
45) Serboiu Ion	"	Țepordei
46) Crudu Ion	"	Unchitești
47) Orhei Zinovie	"	Pohoarne No. 1
48) Guja Vasile	"	"
49) Relițchi Maria	"	"
50) Comarovschi Chiril	"	Pohoarne No. 2
51) Galben Toma	"	Cotiugeni No. 1
52) Petrușcu Iacob	"	"
53) Murafa Eudochia	"	No. 2
54) Brumă Lidia	"	"
55) Bragă Mitrofan	"	"
56) Relițchi Vasile	"	Cotiugeni No. 3
57) Condrea Teodosie	"	"
58) Murafa Maria	"	"
59) Ciobanu Olga	"	"
60) Murafa Alexandru	"	Slobozia—Dobrușa
61) Stoica Zinaida	"	Recești
62) Galben Ana	"	Cotiugeni grădina
63) Țau Alexandru	"	"

D-lui *Specimen* *Simanta*
Scoala *Simanta*
Oborul *Vestuzen*
jud. Soroca

Titlu *Solidaritatea*

Subiect *Reviste pedagogice din Basarabia;
Corp didactic;
Învățământ școlar - Basarabia;
Pedagogie - Basarabia;
Educație;
Literatura română*

Descriere *"Solidaritatea" (1923-1940; 1942-1944). Buletin al Asociației Invatatorilor, sectia judetului Soroca. Apare lunar din 14 ianuarie 1923 pina in 1940. Din februarie 1923 apare cu subtitlu "Organ al Asociatiei Invatatorilor din judetul Soroca", iar din 1932 apare cu subtitlu "Organul Asociatiei Corpului Didactic din judetul Soroca". Este unica publicatie pedagogica care isi reia aparitia in anii razboiului, editindu-se lunar din 1942 pina in 1944. Revista acorda o mare atentie prestigiului invatatorului in scoala si societate, precum si obligativitatii invatamintului, programelor scolare si perfectionarii lor continue. Acest numar este complet, contine tabele, poate fi consultat fizic.*

Editor *Biblioteca Națională a Republicii Moldova*

Contributor *Gasca, G. (fond.);
Secara, Vasile (red.);
Iov, Dumitru (red.)*

Data *2009*

Tip *Text/Periodice vechi*

Format *text/xml;
image/tiff*

Sursă *Solidaritatea: Organul Asociatiei Corpului Didactic din județul Soroca.- Soroca: Tipografia "P. Litvac", 1929.- An. 6, Nr.8.- Aug. - Sept.- 42 p.*

Limbă *ro*

Acoperire *Sec.20;
Basarabia*

Drepturi *Document cu acces liber*